

NOTA BREU

Anagyris foetida* (Leguminosae), retrobat al Baix Empordà (Catalunya)**Anagyris foetida* (Leguminosae), rediscovered in Baix Empordà (Catalonia)**

Jordi Bou Manobens* & Miquel Jover Benjumea*

* LAGP - Flora i Vegetació. Institut de Medi Ambient. Universitat de Girona. Campus Montilivi. 17071 Girona.

Autor per a la correspondència: Jordi Bou: A/e: jordi.bou.manobens@gmail.com

Rebut: 01.02.2017. Acceptat: 18.02.2017. Publicat: 31.03.2017

***Anagyris foetida* L.**

Baix Empordà: Palau-Sator, al Puig de can Bregat; EG1149, 7,5 m, 19-III-2016; M. Jover & J. Bou Manobens (HGI 19961).

Anagyris foetida és un arbust caducifoli d'1-4 m de la família de les lleguminoses, que es caracteritza per la seva fètida olor. Les fulles solen caure cap a l'estiu, amb folíols d'1,5-4,5 cm, el·líptico-lanceolats i pilosos pel revers i amb estípules soldades, de 5-10 mm. Les flors són de color groc verdós, reunides en curts raïms axil·lars, que donen pas a llegums groguenques i pèndules de 5-20 × 1,5-2,0 cm (Bolòs *et al.*, 1993; Paiva, 2000).

És un tàxon mediterrani, present a les regions costeres del sud i est de la península Ibèrica, on semblaria que s'ha estès d'antics cultius (Paiva, 2000). De creixement subspontani o naturalitzat en màquies i vores de camí, sovint es troba prop

d'antigues edificacions militars medievals, ja que hauria estat cultivada a la vora dels castells per a usos militars (Bolòs *et al.*, 1993; Paiva, 2000), però que amb la pèrdua d'ús hauria entrat en regressió, esdevenint molt rar a Catalunya. Un clar exemple d'aquesta dinàmica, és al Baix Empordà, ja que existeix un plec de l'any 1880 (BC 634565), el qual situaria aquest arbust entre Pals i Torroella de Montgrí (Vayreda, 1902), però mai s'havia retrobat en estudis posteriors (Masip & Polo, 1987; Casasayas, 1989; Vilar & Quintana, 2014). Aquesta cita d'*A. foetida*, doncs, és l'única localitat com a subspontània de l'espècie al nord est de Catalunya, ja que les cites de la Garrotxa (Costa, 1877; Vayreda, 1902) de ben segur corresponien a individus cultivats i, per tant representaria el seu retrobament després de més de 136 anys.

La nova localitat a la comarca està situada en un turó constituït per argiles, sorres i llims de l'Eocè que sobresurt uns pocs metres sobre la plana del Baix Ter, en una garriga de coscoll

Figura 1. *Anagyris foetida*, al Puig de can Bregat el gener de 2017.

NOTA BREU

(*Quercus coccifera*) (Hàbitat CORINE 32.41) amb abundant *Pistacia lentiscus* i amb espècies pròpies de l'hàbitat, com *Smilax aspera*, *Iris lutescens*, *Rhamnus alaternus* o *Rosmarinus officinalis*. Ocupa una superfície de tan sols 0,3 ha (Bou & Jover, 2016), on s'hi troben 23 peus d'aquest arbust amb bona vitalitat tot i que amb una baixa regeneració.

Bibliografia

- BOLÒS, O., VIGO, J., MASALLES, R. M. & NINOT J. M. 1993. *Flora manual dels Països Catalans*. Editorial Pòrtic, Barcelona. 1247 p.
- BOU, J. & JOVER, M. 2016. Cartografia digital dels hàbitats CORINE i dels Hàbitats d'Interès Comunitari del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, escala 1:10.000. Disponible en: http://atzavara.bio.ub.edu/geoveg/docs/Memoria_cartografia_habitats_Montgri2016.pdf. [Data de consulta: 27 gener 2017]
- CASASAYAS, T. 1989. *La flora allòctona de Catalunya. Catàleg raonat de les plantes vasculars exòtiques que creixen sense cultiu al NE de la Península Ibèrica*. Universitat de Barcelona, Barcelona. 880 p.
- COSTA, A. C. 1877. *Suplemento al Catálogo razonado de las plantas de Cataluña*. Imprenta Barcelonesa, Barcelona. 96 p.
- MASIP, R. & POLO L. 1987. Contribució al coneixement de la flora vascular del massís del Montgrí (Empordà). *Scientia gerundensis*, 13: 115–129.
- PAIVA, J. 2000. *Anagyris* L. P. 37-39. In: TALAVERA, S., C. AEDO, S. CASTROVIEJO, C. ROMERO ZARCO, L. SÁEZ, F. SALGUEIRO, & M. VELAYOS (eds). *Flora iberica* 7. Real Jardí Botánico. CSIC. Madrid.
- VAYREDA, E. 1902. Plantas de Cataluña. *Anales de la Sociedad Española de Historia Natural*, 10: 491–582.
- VILAR, L. & QUINTANA X. (eds.) 2014. *El poblament vegetal i els hàbitats del massís del Montgrí, les illes Medes i la plana del Baix Ter*. Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis. Girona. 252 p.